ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՅՕրագրութեանց Սիճագի Ս. Էջմիածնի

Ա՛նդրանիկ Զօրավար վերադարձաւ Պոլիս, ուր ան-
դամ մը եւս ընդունուեցաւ մեծ ցոյցերով։ Ան-
դրանիկ Զօրավար ներկայացաւ Սուլթանին, որ
շնորհաւորեց զինքը յաղթութեան համար։ Ան-
դրանիկ Զօրավար վերադարձաւ Պոլիս, ուր ան-
դամ մը եւս ընդունուեցաւ մեծ ցոյցերով։ Ան-
դրանիկ Զօրավար ներկայացաւ Սուլթանին, որ
շնորհաւորեց զինքը յաղթութեան համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔԱՅԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակութիւն, եր. ՀՀ)

Հայկ նահապետի Ա՛տաուածապաշտու-
թեան վրայ համառօտ տեղեկութիւնն ա-
լեւն ետքը, հարկ կ՛լինի մեզ այժմ հայ-
տարարել յառաջ թէ նախնեաց Հայկ Հայոց
նահապետը՝ ի՞նչ հին հակոյից գնացեր էր
Ա՛ինաար՝ թէ ոչ, և թէ ի՞նչ իշխանութեան
սկիզբը՞ ի՞նչ ժամանակ եղաւ։

Ա՛եր ազգային պատմութեան հաւաս-
տի լինելը՝ ամէն ազգասիրաց յայտնի է. որ
առնուած է Հայն բնագրէ այն մատենին
Ա՛արիբասայ Ա՛տորոյ Ձեռագրովը, որ
Ա՛ղէքսանդր մակեդոնացւոյ հրամանաւը
քաղդեացւոց լեզուէն Թարգմանուելով,
՝Ա՛ինուե քաղաքը սրբութեան դիւանին մէջ
կ՛պահուեր մինչև մեծին Ա՛րշակայ օրը.
ուստի մերն Ա՛ղաթանգեղոս հանել առաւ
նոյն Ա՛արիբասայ Ձեռագրով մեր ազգի
հայկազանց պատմութիւնը. Ա՛յս տեղե-
կութիւնը մեր նախնի պատմագիրը հետե-
ւեալ համառօտ գրելով, կ՛յաւելցնէ թէ
՝՝ յայսմ մատենէ Ա՛արիբասայ Ա՛տորոյ
զմերոյ ազգիս միայն հանեալ զպատմու-

Ա՛ողնուց Ա. Վէրդայ վանաց Ձեռագրի
նորագտութեան համար վերատեսուչ կար-
գեցաւ բարեպաշտօն Պ. Ա՛իմէօն Ա՛ամա-
մեանց գործակցութեամբ վանահօր նոյն
վանայ Ա՛տաղեղ վարդապետի։

Ա՛նքական կառավարութեան Ա՛նդա-
մից միամեայ ժամանակը լրացած լինելով
յանցեալ յունիս ամսոյ մէջ, Ա՛ե՛հափառ
Ա՛ուղիկոսի հրամանաւ կարգեցան Ա՛ի
տեղի առաջնոյն Ա՛նդրեաս Ա՛ըք եպիս-
կոպոս նախագահ, և անդամք Ա՛երսես վար
դապետ Ա՛ուղաւերդեան, և Ա՛տեփաննոս
վարդապետ Ա՛ՀՀաբեան, քարտուղար
Յ՛ահպազեանց՝ մի տարի ժա-
մանակաւ ըստ կանոնաց վանքական կառա-
վարութեան։

Ձահեաս Հայոց հոգևոր կառավարու-
նշանակեցաւ անդամ միաբան Ա՛Քոռեպ
Հովակիմ վարդապետն Ա՛ամէքեան մի-
անգամայն և վարժապետ դպրոցին։

Ա՛ուրբ Ա՛Քոռեպ առաւելական ժողովոյ
Ա՛նդամոց առաջին ժամանակին եւս լրա-
ցած լինելով, Ա՛ե՛հափառ Ա՛ուղիկոսի
կոնդակաւ կարգեցան նախագահ ժողո-
վոյն՝ Ա՛նդրեաս Ա՛ըք եպիսկոպոսն. և Ա՛ն-
դամք՝ Մատաղիա վարդապետ. Ա՛երսես
նիս Պրօկուրոր սինոդի Ա՛Ա. Ա՛ուսկեանց
Ա՛ստեփանոս Ա՛Ա. Ա՛ուղիսանոսեանց, Ա՛ստո-
Ձանասար՝ Ա՛իկողայոս ուեր Հովսեփեանց.
և Թարգման Ա՛ինոդի՝ Ա՛արգիս Ա՛արու-
թեանց։

Ա՛ր ազգասիրաց վճռական կոնֆերանս-
ին Հայոց՝ կարգեցաւ անդամ Հովակիմ
վարդապետ ուեր Ա՛Ա՛Ա՛

Հայկը այն հսկաներէն էր, որք ամբարտաւանութեան հոգւով աշտարակաշինութեան ամբարիշտ խորհուրդը ծնան, որոնք ամբարտակը կործանուելէն ետքը լեզուները բաժանուելով, երբ որ մէկ մէկու խօսք չի՛ հասկցան, խրոխտանօք մէկ մէկու վրա սիրել ուզեցին, սա գըլուխ վերցրուց Ներսէս դէմ նորան չկնազանդելու, որ ուրիշներն վրա բռնութիւն անելու սկսել էր. այս պատճառաւ Հայկ իր Արմենակ որդին առնելով, զոր Բաբելոնի մէջ ծնաւ, երեք հարիւր հոգւով և իրեն քննեցած ուրիշներ հետ մէկ տեղ գնաց եկաւ Այարատ, այն տեղ լեռնոտ մի մէջ իրեն տեսկան տուն շինելով, կ՚ապրուր զայն իր Արդ մա Թուին, իսկ ինքը Հայաստանի դէպ՚ի հիւսիսային արևմուտքը գնալով, այն կողմերը կը կոչէ Հարք, ուր Ալաղաք մի ևս շինելով, կ՚անուանէ Հայկաշէն,

Շարունակելի,

Ը՞ստ կանոնաց Հմբագրութեան Արարատ ամսագրիս կ՚հրատարակէ մը ահա զայն որ գիտութիւն Աղբայնոց, կեռ հասատութեան՚ի ևս Եհսփառ Աթոռոյն Ընդհանուր Ս.Ս.Հ. միածնի,

թիւն հաւատոյ, բերէ առ արբայ Աղաղաշակ՚ի Արծրին Հայն և Արարի գրով" խոր. գիրք ա. գլ. թ,

Ուստի և ինքն ևս կ՚առնու մեր աղգի պատմութիւնը այսպէս ասելով. "Յորմէ մեր հաւատոյ՚ի վերայ հասեալ կարգի գըրեցայս, երկրորդեմք ... Ձգելով զմեր բնիկ նախարարութիւնս մինչև ցբաղդեա տոյ Արդանաբաղայ". Ես այսպէս կ՚Թողու Խորենացին մեր Հայ աղգին ճշդելու պատմութիւնը, յորմէ բոլոր յետագայ աղգային պատմագիրք իրենց պատմութիւնը կ՚սկսին,

Ահա այս հաւատոյ աղբիւրէն կ՚առնենք այժմ մեր խնդրոյ հաւատոյ թիւնը, որ Հայկ հսկայից մէկն էր, ինքն ևս դից երևելիներէն կ՚նեալով, անհնթեմ յաղթանդամ ու վիթխարի էր մարմնով. սա ևս հսկայից հետ "յաղցեալ ամբարտաւանութեամբ ծնաւ զամբարիշտ խորհուրդ աշտարակաշինութեան" յաղագս իւր. Բաբելոնի մէջ արդէն բաւական բազմութիւն մի էր, ուր Արմենակ իր անդրանիկ որդին ծնած, աշտարակի կործանմանէն ետքը՝ բակուելով Ներսէս հնազանդութենէն կ՚գայ Հայաստան իր բոլոր աղխին, զոր Հասարակ Թուական կ՚համարին յամի աշխարհի 1893. կամ 2107. ամք նախ քան զԱբրհամ,

Ծայս կ՚գրէ և Մամուել անեցի ժամանակագիրը որոյ գրուածը մեր ոճոյն յարմարելու համար կ՚երկրորդեմք այս տեղ,

"Յորում ծնաւ, կ՚ասէ, զՀայկն, այս Հայկը այն հսկաներէն էր, որք ամբարտաւանութեան հոգւով աշտարակաշինութեան ամբարիշտ խորհուրդը ծնան, որոնք ամբարտակը կործանուելէն ետքը լեզուները բաժանուելով, երբ որ մէկ մէկու խօսք չի՛ հասկցան, խրոխտանօք մէկ մէկու վրա սիրել ուզեցին, սա գըլուխ վերցրուց Ներսէս դէմ նորան չկնազանդելու, որ ուրիշներն վրա բռնութիւն անելու սկսել էր. այս պատճառաւ Հայկ իր Արմենակ որդին առնելով, զոր Բաբելոնի մէջ ծնաւ, երեք հարիւր հոգւով և իրեն քննեցած ուրիշներ հետ մէկ տեղ գնաց եկաւ Այարատ, այն տեղ լեռնոտ մի մէջ իրեն տեսկան տուն շինելով, կ՚ապրուր զայն իր Արդ մա Թուին, իսկ ինքը Հայաստանի դէպ՚ի հիւսիսային արևմուտքը գնալով, այն կողմերը կը կոչէ Հարք, ուր Ալաղաք մի ևս շինելով, կ՚անուանէ Հայկաշէն,